

Rowerem
przez powiat żarski

Mit dem Fahrrad durch Sorauer Landkreis

MINI poradnik dla rowerzystów

MINIRATGEBER FÜR RADFAHRER

www.roweremnapograniczu.eu

* Kostenloses Exemplar

* Egzemplarz bezpłatny

Wydawca/Herausgeber:

FUNDACJA
NATURA POLSKA

Lubomyśl 23b, 68-200 Żary
Tel. 608 238 599
www.naturapolska.com

Partner: Gmina / Gemeinde Kreba Neudorf

Wylączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy. Przedstawione poglądy nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

Ausschließliche Verantwortung für den Inhalt der vorstehenden Publikation tragen ihre Autoren. Die hier dargestellten Ansichten müssen die offizielle Stellung der Europäischen Union nicht widerspiegeln.

Projekt pn. „**Rowerem przez powiat żarski**” jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Funduszu Małych Projektów Interreg Polska– Saksonia 2014-2022 oraz ze środków budżetu państwa.

Projekt u. T. „**Mit dem Fahrrad durch Sorauer Landkreis**” wird von den Mitteln Europäischer Fonds der regionalen Entwicklung im Rahmen des Kleinprojektfonds Interreg Polen- Sachsen 2014- 2022 und vom Staatshaushalt mitfinanziert.

Wir laden Sie ein, sich mit dem vorstehenden Ratgeber bekannt zu machen. Man kann dort wichtige Informationen bezüglich der Vorbereitung des Fahrrades zur Fahrt, Verkehrssregel für Radfahrer in polnisch- deutscher Grenzregion, sowie Wartungsratschläge finden.

Zapraszamy do zapoznania się z niniejszym poradnikiem. Można w nim znaleźć najważniejsze informacje na temat przygotowania roweru do jazdy, zasad ruchu drogowego dla rowerzystów na pograniczu polsko-niemieckim a także konserwacji roweru.

Jak przygotować się do jazdy na rowerze? Wie bereitet man sich auf das Radfahren?

PRZEGLĄD ROWERU FAHRRAD - ÜBERPRÜFUNG

Vor dem Beginn des Radsaisons lohnt es sich, unser Fahrrad zu überprüfen. Das beeinflusst nicht nur den Fahrkomfort, sondern auch unsere Sicherheit.

- Vor der Fahrt stellen wir den Sattel in entsprechender Höhe. Steige auf das Fahrrad ein und stelle die Ferse auf das Pedal. Das Bein soll gerade sein. Während der Fahrt tritt mit vorderem Fersenteil auf das Pedal, der andere Fuß ist in Knie leicht gebeugt, und so ist es O.K.
- Wir sollen auch daran denken, den Druck in den Reifen zu überprüfen. Gut aufgepumpte Reifen verkürzen den Bremsweg des Fahrrades. Wenn wir aber im Winter auf dem Schnee Rad fahren, ist es gut, weniger aufgepumpte Reifen zu haben. Dank dessen halten sie besser am Boden.
- Schmiere die Kette! Wenn du beim Radfahren ihr Quietschen hörst, ist es schon zu spät. Schmiermittel in Aerosol ist die letzte Sache. Kaufe eher ein spezielles Schmiermittel für Ketten
- es ist klebrig. Schmiere die Kette, drehe die Kurbel eine Minute, um das Schmierstoff besser zu verteilen, dann trockne es ab. Das Schmierstoff ist innen in der Kette erforderlich. Außen sammelt sich auf ihm nur der Staub.
- Überprüfe den Betrieb von Hebeln und Gangschaltung. Es ist schlimm, wenn die Kette zu locker ist. Überprüfe, ob die Schrauben und Verschlüsse nicht locker sind.

Przed rozpoczęciem sezonu rowerowego warto zrobić przegląd techniczny naszego pojazdu. Wpływa to nie tylko na komfort jazdy, ale również na nasze bezpieczeństwo.

- Przed samą jazdą ustawmy siodełko na odpowiedniej wysokości. Siądź na siodełku i połóż piętę na pedale. Noga powinna być wyprostowana. Podczas przejażdżki pedałujesz przodem stopy więc noga na pedale znajdującym się w niższym położeniu była lekko ugięta w kolanie. I tak jest OK.
- Pamiętajmy o sprawdzeniu ciśnieniu powietrza w oponach. Dobrze napompowane ogumienie skraca drogę hamowania roweru. Z drugiej strony, jeśli poruszamy się rowerem zimą, na śniegu warto nieco „spuścić” powietrze z opon. Dzięki temu będą lepiej trzymały się podłoża.
- Nasmaruj łańcuch. Jeśli usłyszysz na przejażdżce jego skrzyp – będzie za późno. Smarów w aerozolu używaj tylko w ostateczności. Kup specjalny smar do łańcucha – jest lepki. Posmaruj łańcuch, pokręć z minutkę korbą by się rozprowadził, a następnie wytrzyj do sucha. Smar jest potrzebny wewnątrz w sworzniach łańcucha. Na zewnątrz tylko zbiera kurz.
- Sprawdź działanie manetek i przerzutek. Nic tak nie drażni jak skaczący po zębatkach łańcuch.
- Sprawdź czy nie są poluzowane śruby i zapięcia

ŚWIATELKA ROWEROWE

FAHRRADLICHT

Zawsze przed jazdą sprawdzimy światelka rowerowe – lampki (z tyłu i przodu). Pamiętajmy, aby dość regularnie wymieniać w nich baterie, zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym. Światło w lampce musi być widoczne również za dnia. Nigdy nie wiesz czy nie będziesz wracał po zmierzchu.

Vor der Fahrt prüfen Sie immer das Licht- vorne und hinten. Denken wir auch daran, dass die Batterien regelmäßig, besonders im Herbst und Wintersaison, gewechselt werden. Das Licht muss am Tage gut sichtbar sein. Sie wissen doch nie, ob Sie bei der Dunkelheit nicht zurückkommen werden.

UBRANIE

KLEIDUNG

Na rowerze można jeździć i w stroju codziennym, i w specjalnym, kupionym w sklepie rowerowym. Wszystko zależy od naszych preferencji. Podczas wyboru odzieży warto przestrzegać kilku wskazówek: 1) zabezpieczać szerokie nogawki (np. opaskami), tak aby nie wkręciły się w zębatkę, 2) jeżeli jeździmy w spódnicy, warto zakupić specjalne zabezpieczenie na tylne koło, dzięki któremu materiał nie wkręci się w szprychy, 3) jeżeli wybieramy ciemne ubrania, przyczepmy do odzieży dodatkowe odbłaski lub założymy kamizelkę odblaskową, 4) dobrze zabezpieczmy sznurówki, aby nie wkręciły się w pedały lub zębatkę. Ubranie musi być wygodne dla ciebie. Na dłuższą wycieczkę zabierz coś lekkiego, przeciwwietrznego. Nawet mróz nie jest tak dokuczliwy jak zimny wiatr.

Rad können Sie sowohl in der Alltags- oder Sonderbekleidung fahren, die Sie im Fahrradgeschäft gekauft haben. Alles hängt von uns ab. Bei der Wahl der Bekleidung soll man aber ein paar Tipps beachten: 1) zu weite Hosenbeine müssen gesichert werden (z.B. mit einem Band), so dass sie sich in die Fahrradkette nicht fangen, 2) wenn wir einen Rock tragen, lohnt es sich eine Absicherung zu kaufen, damit sich das Material in das Hinterrad nicht verfängt, 3) wenn wir dunkle Bekleidungsstücke anziehen, bringen wir an die Bekleidung reflektierende Elemente oder ziehen wir eine Warnweste an, 4) die Schnürsenkel müssen gut abgesichert sein, damit sie sich in die Fahrradkette nicht fangen.

Die Kleidung muss bequem sein. Für längere Radwanderungen nehmen Sie etwas leichteres, eine Windschutzjacke. Der Frost ist nicht so schneidend wie der kalte Wind.

KASK ROWEROWY

SCHUTZHELM

Der Schutzhelm schützt den Kopf beim Sturz. Man soll aber daran denken, dass es kein irgendeiner Schutzhelm sein sollte. Schlecht angepasster Schutzhelm kann sogar Schaden zufügen und statt den Kopf zu schützen, ihn verletzen. Beim Kaufen bitten wir also den Verkäufer um Rat. Die Kinder sollen immer einen Schutzhelm tragen, besonders wenn sie erst Rad fahren lernen.

Kask rowerowy chroni głowę podczas upadku. Należy jednak pamiętać, że nie można założyć pierwszego lepszego kasku. Należy go dopasować do wielkości i kształtu głowy, odpowiednio wyregulować paski. Źle dobrany kask może wywołać efekt odwrotny i zamiast chronić głowę, uszkodzić ją. Podczas zakupu poprośmy sprzedawcę o pomoc. Zawsze zakładajmy kask dzieciom, zwłaszcza gdy dopiero uczą się jeździć.

PRZEWÓZ DZIECI NA ROWERZE

TRANSPORT DER KINDER MIT DEM FAHRRAD

Das Kind bis zum 7. Lebensjahr kann mit dem Fahrrad befördert werden nur dann, wenn es im speziellen Sattel oder Radanhänger für Kinderbeförderung sitzt. Der Radanhänger kann entweder vom Fahrrad oder Fahrradkarre gezogen werden.

Dziecko do 7. roku życia może być przewożone na rowerze tylko wtedy, gdy znajduje się w specjalnym siodełku lub przyczepce rowerowej dostosowanej do przewozu osób. Przyczepka taka może być ciągnięta przez rower bądź wózek rowerowy.

DZIECKO NA ROWERZE

KIND AUF DEM FAHRRAD

Z punktu prawnego dziecko kierujące rowerem do 10. roku życia jest pieszym. Nie może jeździć rowerem po jezdni ani drodze dla rowerów. Może poruszać się głównie po chodniku i poboczu pod opieką osoby dorosłej. Na drogę dla rowerów może wjechać w szczególnych przypadkach (np. gdy brak jest chodnika lub pobocza dla ruchu pieszych). Po ukończeniu 10. roku życia może samodzielnie poruszać się w ruchu drogowym, jeżeli posiada kartę rowerową. Młodego rowerzystę obowiązują takie same przepisy rowerowe jak dorosłych.

Dem Recht gemäß wird das Kind, das das Rad fährt, bis zum 10. Lebensjahr wie ein Fußgänger betrachtet. Es darf weder auf der Straße noch auf dem Radweg fahren. Es darf hauptsächlich auf dem Bürgersteig oder am Randstreifen unter Begleitung eines Erwachsenen fahren. Auf dem Radweg darf es im Ausnahmefällen fahren (z.B. wenn es an einem Bürgersteig oder Randstreifen für Fußgänger fehlt). Nach dem vollendeten 10. Lebensjahr darf das Kind selbständig am Straßenverkehr teilnehmen, wenn es einen Fahrrad-Führerschein. Für junge Radfahrer gelten dieselben Vorschriften wie für Erwachsene.

Przydatne definicje rowerowe

Nützliche Fahrrad- Definitionen

ROWER to pojazd mechaniczny poruszany siłą mięśni. Jego szerokość nie może przekraczać 0,9 m. Rower może być wyposażony w napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h (PoRD, Art. 2.47). Rowery wyposażone w mocniejsze silniki elektryczne to już motorowery!!!

WÓZEK ROWEROWY to pojazd trzy lub wielo-kołowy, który ma wszelkie cechy roweru, a jego szerokość jest większa niż 0,9 m (PoRD, Art. 2. 47a). Do takich rowerów zaliczamy ryksze przednie i tylne oraz rowery z bocznymi wózkami albo rekreacyjne rowery wieloosobowe.

PRZYCZEPKA ROWEROWA to pojazd bez napędu, ciągnięty za rowerem. Służy do odciążania pojazdu w trakcie wypraw rowerowych, do transportu przedmiotów o większych gabarytach, a także do przewozu zwierząt i dzieci.

FAHRRAD ist ein Kraftfahrzeug, das mit Muskelkraft angetrieben wird. Seine Breite darf nicht größer als 0,9 m sein. Das Fahrrad kann den Elektroantrieb besitzen, der mit Strom von max. 48 V mit dauerhafter Nennleistung von max. 250 W/h eingespeist wird (PoRD, Art. 2.47). Die Fahrräder mit stärkeren Leistung sind schon Mofas.

FAHRRADKARRE ist ein Kraftfahrzeug mit vier oder mehr Rädern, das alle Merkmale eines Fahrrads hat, aber es ist Reiter als 0,9 m (PoRD, Art. 2.47a). Zu solchen Fahrräder zählen wir vordere und hintere Rikscha sowie Fahrräder mit Seitenkarre oder Freizeitfahrräder für mehrere Personen.

FHRRADANHÄNGER ist ein Kraftfahrzeug ohne Antrieb und wird hinter dem Fahrrad geschleppt. Er dient zur Entlastung des Fahrrades während längerer Radwanderungen, zum Transport von größeren Gegenständen, sowie zur Beförderung von Tieren und Kindern.

ZABEZPIECZENIE ROWERU PRZED KRADZIEŻĄ

ABSICHERUNG DES FAHRRADES VOR DEM DIEBSTAHL

Nachdem wir ein Fahrrad gekauft haben, sollten wir uns zuerst die Seriennummer von dem Gestell aufschreiben (die Nummer befindet sich unten am Gestell, in der Nähe von Pedalen). Sie können auch den Verkäufer darum bitten, dass er die Seriennummer in Garantieschein einträgt. Die Polizei kann dann feststellen, ob das Fahrrad gestohlen wurde.

Es lohnt sich

auch, das Fahrrad bei der lokalen Polizei „anzumelden“. Es ist eine neue Idee. Die Polizei markiert das Fahrrad mit speziellem Stift (sichtbar im ultravioletten Licht) und trägt die Angaben des Besitzers in Datenbank ein. Jeder Radfahrer soll im Fahrradgeschäft spezielle Sperre kaufen. In solchem Geschäft kann Man auch Fahrradleinen, U-Lock Sperren und Ketten kaufen. Bei der Wahl einer Sperre soll man darauf achten, dass keine Sperre hundertprozentige Absicherung vor dem Diebstahl ist. Die Fahrradleinen, sogar die dicksten, kann man sehr leicht mit einer Zange schneiden. Die Kette (und der Vorhängeschloss) soll aus gehärtetem Stahl sein. Die besten sind Vorhängeschlösser Typ U-Lock, obwohl sie schwer sind. Die Sperre legen wir auf das Rad und Gestell an, nie nur auf das Rad selbst. Der Dieb kann das Rad demontieren und das Fahrrad klauen.

Pierwszą czynnością po zakupie roweru powinno być spisanie numeru seryjnego z ramy (numer znajduje się na spodzie ramy, w pobliżu pedałów). Można poprosić sprzedawcę, aby wpisał numer seryjny na kartę gwarancyjną. Dzięki temu policja będzie mogła ustalić, czy kontrolowany przez nią rower jest kradziony. Warto również „zarejestrować” rower w lokalnej jednostce policji. Jest to dość świeży pomysł. Policja za pomocą specjalnego markera (widoczny pod światłem ultrafioletowym) znakuje nasz rower i wprowadza dane właściciela do bazy danych.

Każdy rowerzysta powinien zakupić w sklepie rowerowym specjalną blokadę. W sprzedaży dostępne są linki rowerowe, blokady typu U-Lock, łańcuchy. Przy wyborze blokady należy pamiętać, że żadna nie daje stuprocentowej gwarancji ochrony przed kradzieżą. Linki rowerowe (nawet te najgrubsze) łatwo przeciąć nożycami. Łańcuch (razem z kłódką) powinien być ze stali hartowanej. Najlepsze są U-Locki choć ciężkie (zwłaszcza o kwadratowej powierzchni). Blokadę zakładamy na koło i ramę, nigdy na samo koło. Złodziej może wyjąć koło i zabrać resztę roweru.

OBOWIĄZKOWE WYPOSAŻENIE ROWERU I WÓZKA ROWEROWEGO

Pflichtausstattung des Fahrrades und der Karre

1. Co najmniej jeden skutecznie działający hamulec ręczny lub nożny. 2. Światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt, umieszczone z tyłu. 3. Czerwone światło pozycyjne (lampka) umieszczone z tyłu (w Polsce może być migające). 4. Białe światło pozycyjne (lampka) umieszczone z przodu (może być migające). 5. Dzwonek lub inny sygnał o nieprzerwalnym dźwięku (np. trąbka rowerowa).	1. Mindestens eine betriebsfähige Hand- oder Fußbremse. 2. Reflektierendes, rotes Licht in einer anderen Form als Dreieck, hinten. 3. Rotes Standlicht (Lampe) hinten (in Polen kann das blinkendes Licht sein). 4. Weißes Standlicht (Lampe) vorne (kann blinkendes Licht sein). 5. Klingel oder anderes Signal mit nicht gellendem Ton (z.B. Fahrradhupe)

DROGA DLA ROWERÓW

RADWEG

Ein Weg oder sein Teil, der für Fahrradverkehr bestimmt ist. Der Weg ist entsprechend mit Verkehrszeichen – horizontalen oder vertikalen Zeichen – gekennzeichnet. Der Weg ist von anderen Wegen oder Straße durch Konstruktionselemente oder Absicherungsvorrichtungen getrennt (PoRD, Art. 2.5). Der Radweg kann in einer (min. 1,5 m) oder zwei Richtungen (min. 2 m) verlaufen oder ein Teil eines Rad- und Wanderweges sein (min. 2,5 m breit).

Droga, lub jej część przeznaczona do ruchu rowerowego.

Oznaczona jest odpowiednimi znakami drogowymi – poziomymi, bądź pionowymi. Jest oddzielona od innych dróg lub jezdni elementami konstrukcyjnymi bądź urządzeniami bezpieczeństwa ruchu drogowego (PoRD, Art. 2.5).

Droga rowerowa może być dwukierunkowa (min. 2 m) jednokierunkowa (min. 1,5 m) lub może być częścią ciągu pieszo-rowerowego (min. 2,5 m szerokości)

PAS ROWEROWY

FAHRRADSTREIFEN

Fahrstreifen für Fahrradverkehr – ein Teil der Straße, der für Fahrradverkehr in einer Richtung bestimmt ist. Er ist mit entsprechenden Verkehrszeichen gekennzeichnet.

Pas ruchu dla rowerów – część jezdni przeznaczona do ruchu rowerowego w jednym kierunku. Oznaczona jest odpowiednimi znakami drogowymi.

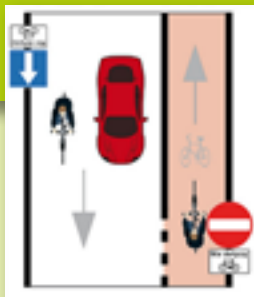
KONTRAPAS ROWEROWY

KONTRA- FAHRRADSTREIFEN

*Das ist auch ein Fahrstreifen für Radfahrer. Der Name Kontra- Streifen entstand deswegen, da sich die Radfahrer in Gegenrichtung zu den auf der Straße fahrenden Autos bewegen, bei der der Fahrstreifen für Radfahrer entstanden ist. Der Kontra- Streifen ist aus der Einbahnstraße abgetrennt. **Der Radfahrer fährt auf dem Streifen in Gegenrichtung.***

To też pas ruchu dla rowerzystów. Nazwa kontrapas wzięła się stąd, że rowerzyści poruszają się po nim w kierunku przeciwnym niż samochody jadące po jezdni wzdłuż, której wyznaczono pas ruchu dla rowerów.

Kontrapas rowerowy jest wydzielony z drogi jednokierunkowej. **Korzystając z kontrapasa, rowerzysta porusza się pod prąd.**

PRZEJAZD DLA ROWERZYSTÓW

ÜBERGANG FÜR RADFAHRER

Powierzchnia ulicy, jezdni lub torowiska przeznaczona do przejazdu rowerowego. Oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi, najczęściej znajduje się obok przejścia dla pieszych.

PAMIĘTAJMY!!! Bez przejazdu dla rowerzystów, należy przekraczać drogę przejściem dla pieszych prowadząc rower.

Ein Teil der Straße, Fahrbahn oder Gleisbettes, der als Übergang für Fahrräder bestimmt ist. Er ist mit entsprechenden Verkehrszeichen gekennzeichnet und befindet sich meistens beim Fußgängerübergang.

*Ein Teil der Straße an der Kreuzungseingang, an ganzer Breite der Straße oder der gewählten Fahrbahn, die zum Anhalten dient, um die Fahrrichtung zu ändern oder die Vorfahrt zu gewähren. **DENKEN SIE DARAN !!! Wenn es keinen Übergang für Fahrräder gibt, muss man die Straße am Fußgängerübergang überqueren.***

ŚLUZA ROWEROWA

FAHRRADSCHLEUSE

Część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczona do zatrzymywania w celu zmiany kierunku ruchu jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa.

Ein Teil der Fahrbahn am Kreuzungseingang, auf der ganzen Fahrbahnbreite oder des gewählten Fahrstreifens, der zum Anhalten bestimmt ist, um die Fahrrichtung zu ändern oder den Vorrang zu geben.

ROWERZYSTA W RUCHU DROGOWYM

RADFAHRER IM STRASSENVERKEHR

Do jazdy na rowerze przeznaczona jest przede wszystkim droga dla rowerów, droga dla rowerów i pieszych, specjalnie wyznaczone na jezdni pasy rowerowe. W razie ich braku rowerzysta może poruszać się poboczem, w ostateczności samą jezdnią. W niektórych przypadkach rowerzysta może wjechać na chodnik. Rowerzystę podobnie jak inne pojazdy obowiązuje ruch prawostronny.

Zum Rad fahren dienen vor allem der Radweg, der Rad- und Wanderweg, oder die abgetrennten Fahrstreifen auf der Fahrbahn. Wenn es an solche fehlt, kann der Radfahrer den Randstreifen, oder letztendlich die Fahrbahn benutzen. In Ausnahmefällen darf der Radfahrer den Bürgersteig benutzen. Für Radfahrer so wie die andere Fahrzeuge gilt Rechtsverkehr.

ROWERZYSTA NA CHODNIKU

RADFAHRER AUF DEM BÜRGERSTEIG

Straßenverkehrsrecht in Polen lässt das Rad fahren auf dem Bürgersteig in drei Fällen zu:

1. *Wenn der Radfahrer ein Kind betreut, das unter 10 Jahre alt ist und selbst Rad fährt,*
2. *Wenn die Witterungsverhältnisse so schlecht sind, dass sicheres Rad fahren nicht möglich ist: es regnet im Strömen, es schneit, es ist Glatteis, Nebel oder es weht stark.*
3. *Wenn die zulässige Geschwindigkeit auf dem Weg, mit dem der Radfahrer fährt, höher als 50 km/h, und der Bürgersteig min. 2 m breit ist.*

DENKEN SIE DARAN!!! Der Radfahrer muss auf dem Bürgersteig langsam fahren, den Fußgängern die Vorfahrt gewähren sowie besondere Aufmerksamkeit bewahren.

Prawo o Ruchu Drogowym w Polsce dopuszcza jazdę rowerem po chodniku w trzech przypadkach:

1. Gdy pod opieką rowerzysty znajduje się dziecko do lat 10 kierujące rowerem.
2. Gdy warunki atmosferyczne zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty: pada ulewny deszcz, śnieg, jest gołoledź, gęsta mgła lub silne podmuchy wiatru.
3. Gdy na drodze, którą jedzie rowerzysta, dopuszczalna prędkość jest większa niż 50 km/h, a szerokość chodnika wynosi co najmniej 2 m.

PAMIĘTAJMY!!! Rowerzysta na chodniku jest zobowiązany do powolnej jazdy. Musi ustępować pierwszeństwa pieszym i zachować szczególną ostrożność.

NA DRODZE DLA ROWERÓW

I PASIE ROWEROWYM

AUF DEM RADWEG UND FAHRRADSTREIFEN

Der Radfahrer ist verpflichtet, auf dem Radweg oder Fahrradstreifen zu fahren, wenn solche in der Richtung verlaufen, in der er fährt oder abbiegen will.

Rowerzysta jest zobowiązany jechać drogą dla rowerów lub pasem rowerowym, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skrócić.

ROWERZYSTA NA POBOCZU

RADFAHRER AUF DEM RANDSTREIFEN

W razie braku drogi rowerowej rowerzysta powinien poruszać się prawym poboczem drogi, nadającym się do jazdy. W razie braku pobocza rowerzysta może wjechać na jezdnię, kontynuując jazdę możliwie jak najbliżej prawej krawędzi.

Wenn es an dem Radweg fehlt, soll der Radfahrer auf dem rechten Randstreifen fahren. Wenn es aber keinen Randstreifen gibt, darf er auf der Straße möglichst nahe dem rechten Straßenrand fahren.

NA DRODZE DLA PIESZYCH I ROWERZYSTÓW

AUF DEM RAD- UND WANDERWEG

Rowerzysta jest zobowiązany jechać łączoną drogą dla pieszych i rowerzystów, jeśli jest ona wyznaczona w kierunku, w którym jedzie. Droga dla pieszych i rowerzystów oznaczona jest następującymi znakami:

Der Radfahrer ist verpflichtet auf dem Rad- und Wanderweg zu fahren, wenn der Weg in der Richtung verläuft, in der er gerade fährt. Der Rad- und Wanderweg ist mit folgenden Zeichen gekennzeichnet:

Rowerzysta powinien jechać oznaczoną częścią drogi lub chodnika.

Der Radfahrer soll auf dem gekennzeichneten Teil des Weges oder Bürgersteiges fahren.

Piesi i rowerzyści mogą poruszać się całą szerokością drogi. Rowerzyści muszą ustępować pierwszeństwa pieszym.

Die Fußgänger und Radfahrer dürfen den ganzen Weg benutzen, wobei die Radfahrer die Vorfahrt den Fußgängern gewähren sollen.

Kilka zasad bezpiecznej jazdy rowerem po jezdni Einige Regel für sichere Fahrt auf der Straße

Trotz des immer größeren Radweg- und Fahrradstreifen- Netzes wird der Radfahrer in vielen Situationen gezwungen, die Straße zu benutzen. Das Fahren auf der Straße muss nicht gefährlich sein. Wenn der Radfahrer auf der Straße vernünftig fährt und die Verkehrsvorschriften beachtet, erreicht er bestimmt sicher sein Ziel.

Mimo rozrastającej się sieci dróg i pasów rowerowych rowerzysta w wielu sytuacjach będzie zobowiązany jechać jezdnią. Korzystanie z jezdni nie musi być niebezpieczne. Jeżeli rowerzysta będzie poruszał się po niej rozsądnie i przestrzegał przepisów drogowych, bezpiecznie dojedzie do celu.

ZNAJOMOŚĆ PRZEPISÓW DROGOWYCH

KENNTNISSE DER VERKEHRSVORSCHRIFTEN

Um am Straßenverkehr sicher teilzunehmen, muss man Verkehrsvorschriften kennen und sie beachten. Kenntnisse der Verkehrsvorschriften, Vorfahrtsregeln an der Kreuzung sind nur Grundkenntnisse. Vor dem Rad fahren müssen wir uns mit der Straßenverkehrsordnung bekannt machen.

Aby bezpiecznie poruszać się w ruchu drogowym, musimy znać przepisy drogowe i ich przestrzegać. Znajomość znaków drogowych, zasad pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach to tylko podstawy. Przed jazdą na rowerze zapoznajemy się z kodeksem drogowym.

NIE JEDŹ ZBYT BLISKO KRAWĘŻNIKA FAHR NICHT ZU NAHE DER BORDSTEINKANTE

Wenn wir auf der Fahrbahn Rad fahren, müssen wir „möglichst nahe seiner Rand fahren“. Der Abstand des Radfahrers von der Bordsteinkante muss sicher sein. Warum soll man im sicheren Abstand von der Bordsteinkante fahren?

- An der Bordsteinkante gibt es oft Spurrillen, Gullys, die den Sturz des Radfahrers verursachen können; wir können auch das Pedal an der Bordsteinkante aufhängen,
- es ist also besser, wenn wir etwas weiter von der Bordsteinkante fahren; wir sollen aber eine Fahrbahn halten und plötzlichen Wechsel der Fahrbahn (z.B. wenn wir ein Loch ausweichen wollen) vermeiden, denn wir können angefahren werden.

Poruszając się po jezdni, jesteśmy zobowiązani jechać „możliwie jak najbliżej jej krawędzi”. Odległość rowerzysty od krawężnika musi być bezpieczna.

Dlaczego warto jechać w bezpiecznej odległości od krawężnika?

- Przy krawężniku często są koleiny, studzienki, które mogą spowodować upadek rowerzysty; możemy również zahaczyć pedałem o krawężnik,
- Lepiej jechać nieco dalej od krawężnika, ale zachowując jeden tor jazdy; niespodziewane wyjechanie na środek pasa (np. podczas omijania dziury) może skończyć się potrąceniem.

SYGNALIZUJ MANEWRY SYGNALISIERE DEINE FAHRMANÖVER

Zmianę pasa ruchu, skręt w prawo lub lewo, zawracanie sygnalizujemy przez wyciągnięcie odpowiedniej ręki. Rękę wyciągnijmy zczasu. Dzięki temu pojazd jadący za nami zdąży wyhamować i umożliwi bezpieczne wykonanie manewru. Podczas samego skrętu warto obie ręce trzymać na kierownicy, aby uniknąć upadku.

Den Wechsel des Fahrstreifens, abbiegen nach rechts oder links, wenden signalisieren wir mit entsprechender Hand. Die Hand soll rechtzeitig den Manöver signalisieren. Das hinterher fahrende Kraftfahrzeug kann rechtzeitig bremsen und uns das Manöver ermöglichen. Beim Abbiegen sollen wir beide Hände auf dem Lenker halten, damit wir nicht stürzen.

JAZDA ŚRODKIEM PASA RUCHU NA SKRZYŻOWNIU

FAHREN IN DER MITTE DES FAHRSTREUFENS AN DER KREUZUNG

Prawo zezwala rowerzyscie na jazdę środkiem pasa ruchu. Jest to możliwe, jeżeli pas, po którym się poruszamy, umożliwia opuszczenie skrzyżowania w więcej niż jednym kierunku. Warto z tego prawa korzystać. Taka jazda unie- możliwi kierowcom wyprzedzanie rowerzysty i zajeżdżanie mu drogi w ramach wąskiego pasa ruchu.

Dem Recht gemäß darf der Radfahrer in der Mitte des Fahrstreifens fahren. Das ist möglich, wenn der Fahrstreifen, mit dem wir fahren, es ermöglicht, die Kreuzung in mehreren Richtungen zu verlassen. Es lohnt sich das Recht zu nutzen. Bei solcher Fahrt ist es nicht möglich, dass die Fahrer den Radfahrer überholen und ihm den Weg versperren, denn der Fahrstreifen zu schmal ist.

PRZES SKRZYŻOWANIE NA ZIELONYM ŚWIECLE ÜBER DIE KREUZUNG BEI GRÜN

Przez skrzyżowanie przejeżdżamy płynnie, nigdy na „żółtym”. Rower porusza się z mniejszą prędkością niż samochód. Jest duża szansa, że nie zdążymy bezpiecznie zjechać ze skrzyżowania, gdy wjedziemy na nie na żółtym świetle - zwłaszcza jeżeli skrzyżowanie jest duże i kilkupasmowe.

Über die Kreuzung fahren wir bei Grün, niemals bei „Gelb”. Das Fahrrad fährt langsamer als das Auto. Es ist möglich, dass wir es nicht schaffen über die Kreuzung sicher zu fahren, wenn wir bei Gelb auf die Kreuzung einfahren – insbesondere, wenn die Kreuzung groß ist und mehrere Fahrstreifen hat.

ZACHOWANIE PRZED PRZEJŚCIEM DLA PIESZYCH

VERHALTEN VOR DEM FUSSGÄNGERÜBERGANG

Wenn wir uns dem Fußgängerübergang nähern, bewahren wir besondere Aufmerksamkeit. Wenn wir dem Fußgänger die Vorfahrt gewähren wollen, der vor dem Zebrastreifen wartet, vergewissern wir uns, dass das Fahrzeug, das hinter uns fährt, rechtzeitig bremsen kann.

Zbliżając się do przejścia dla pieszych, zachowajmy szczególną ostrożność. Gdy chcemy ustąpić pierwszeństwa pieszemu czekającemu na pasach, upewnijmy się, że pojazd, który za nami jedzie, zdąży wyhamować.

BEZPIECZNE WYPRZEDZANIE Z PRAWEJ STRONY

SICHERES ÜBERHOLEN RECHTS

Der Radfahrer darf die langsam fahrenden Fahrzeuge von der rechten Seite überholen. Er muss aber daran denken, besondere Aufmerksamkeit dabei zu bewahren. Beim Überholen ist es gut, das Manöver mit dem Klingeln zu signalisieren. Aus dem Auto kann jemand aussteigen, der Fahrer kann auch nach rechts abbiegen (z.B. um auf sein Grundstück einzufahren). Überholen wir nie große Kraftfahrzeuge- Busse, LKWs. Beim Überholen befindet sich der Radfahrer gewisse Zeit im s.g. toten Winkel, also der Kraftfahrzeugfahrer sieht ihn nicht.

Rowerzysta może wyprzedzać wolno jadące pojazdy z prawej strony. Musi jednak pamiętać, aby zachować przy tym szczególną ostrożność. Podczas wyprzedzania warto sygnalizować swoją obecność dzwonkiem. Z samochodu może wysiąść pasażer, kierowca może również wykonać skręt w prawo (np. wjeżdżając na zamieszkaną posesję). Nigdy nie wyprzedzajmy dużych samochodów – autobusów, ciężarówek. Podczas tego manewru rowerzysta przez pewien czas znajduje się w tzw. martwym polu, czyli kierujący autem go nie widzi.

JAZDA KONTRAPASEM W JEDNYM KIERUNKU

FAHRT AUF DEM KONTRASSTREIFEN* IN EINER RICHTUNG

Kontrapasy są wydzielone z jezdni. Ruch po kontrapasach dozwolony jest tylko w jednym kierunku – przeciwnym, który obowiązuje inne pojazdy. Oznacza to, że rowerzysta, korzystając z kontrapasa, powinien jechać „pod prąd”. Jeżeli jedziemy drogą jednokierunkową w kierunku oznaczonym na znaku, powinniśmy jechać jezdnią, a nie kontrapasem.

Die Kontrastreifen sind von der Fahrbahn abgetrennt. Der Verkehr auf den Kontrastreifen ist nur in einer Richtung möglich- in der Gegenrichtung, im Vergleich zu anderen Fahrzeugen. Das bedeutet, dass der Radfahrer, der auf dem Kontrastreifen fährt, soll in Gegenrichtung fahren. Wenn wir mit der Einbahnstraße, in der mit dem Verkehrszeichen angezeigten Richtung, fahren, sollen wir auf der Fahrbahn fahren und nicht auf dem Kontrastreifen.

Kilka zasad bezpiecznej jazdy rowerem po chodniku

Einige Regel für sichere Fahrt auf dem Bürgersteig.

Rowerzysta, wjeżdżając na chodnik, musi dbać głównie o bezpieczeństwo pieszych. To oni na chodniku muszą czuć się bezpiecznie. Chodnik jest przeznaczony dla ruchu pieszych, rowerzysta może z niego korzystać tylko w szczególnych przypadkach.

Der Radfahrer muss während der Fahrt auf dem Bürgersteig vor allem für die Sicherheit der Fußgänger sorgen. Sie sollen sich auf dem Bürgersteig sicher fühlen. Der Bürgersteig ist vor allem für Fußgänger bestimmt, der Radfahrer darf den Bürgersteig nur in Ausnahmefällen benutzen.

NA CHODNIKU ROWERZYSTA JEST GOŚCIEM

AUF DEM BÜRGERSTEIG IST DER RADFAHRER GAST

PAMIĘTAJMY !!! Rowerzysta, który porusza się chodnikiem, musi zachować szczególną ostrożność i ustępować pierwszeństwa pieszym.

MERKE DIR DAS!!! Der Radfahrer, der auf dem Bürgersteig fährt, muss besondere Aufmerksamkeit behalten und den Vortritt den Fußgängern lassen.

BEZPIECZNA PRĘDKOŚĆ NA CHODNIKU

SICHERE GESCHWINDIGKEIT AUF DEM BÜRGERSTEIG

Man soll nicht mit hoher Geschwindigkeit auf dem Bürgersteig fahren. Auf dem Bürgersteig kann leicht zu einem Unfall kommen. Wir sollen immer daran denken, dass der Fußgänger auf dem Bürgersteig den Vorrang hat, er kann es nicht vermuten, dass jemand dort Rad fährt, er muss sich nicht auf der rechten Seite bewegen. Er kann jederzeit die Richtung wechseln, anhalten usw.

Nie należy rozwijać zawrotnej prędkości jadąc po chodniku. Na chodniku bardzo łatwo o kraksę. Pamiętajmy, że pieszy na chodniku ma pierwszeństwo, może nie spodziewać się jadącego rowerzysty, nie musi poruszać się prawą stroną. Może w każdej chwili zmienić kierunek ruchu, zatrzymać się itp.

WYPRZEDZAJ Z GŁOWĄ ÜBERHOLE VERNÜNFTIG

Beim Überholen eines Fußgängers soll man besondere Aufmerksamkeit behalten. Bei diesem Manöver fahren wir nicht schneller. Wir sollen die Hände auf den Handbremsen halten, so dass wir jeder Zeit bremsen können, wenn der Fußgänger unerwartet die Richtung wechselt. Vor dem Überholen sollen wir mit einem Signal unsere Anwesenheit signalisieren. Von der Ferne noch können wir Klingel benutzen. Um den Fußgänger nicht zu erschrecken, können wir einfach entschuldigen, überholen und sich bedanken. Wenn von der Gegenrichtung sich andere Fußgänger oder ein anderer Radfahrer annähert, sollen wir warten und nicht überholen. Warten wir bis es genug Platz für dieses Manöver gibt, Guben wir den Vortritt den Fußgängern, erst dann überholen wir sicher.

Przy wyprzedzaniu pieszego należy zachować szczególną ostrożność. Podczas tego manewru nie zwiększamy prędkości. Położmy dłonie na hamulcach, w razie gdyby pieszy wykonał nieoczekiwany ruch. Przed wyprzedzaniem najlepiej zasygnalizować swoją obecność na chodniku. Jeszcze w oddali można użyć w tym celu dzwonka. Aby nie wystraszyć pieszego, zamiast sygnału dźwiękowego możemy po prostu przeprosić, wyprzedzić i podziękować za ustąpienie nam miejsca. Jeżeli z naprzeciwka zbliżają się inni piesi lub jedzie rowerzysta, nie wyprzedzamy na trzeciego. Poczekajmy, aż zrobi się miejsce, ustąpmy pierwszeństwa i bezpiecznie wykonajmy nasz manewr.

WARTO TRZYMAĆ SIĘ PRAWEJ STRONY FAHREN WIR MÖGLICHST NAHE DER RECHTEN SEITE

Auf dem Bürgersteig gibt es außer dir und der Fußgänger noch andere Radfahrer. Erschweren wir uns das Leben nicht. Wenn alle Radfahrer die Regel beachten werden, werden solche Manöver wie Vorbeifahren, Ausweichen oder Überholen leichter durchzuführen.

Na chodniku oprócz ciebie i pieszych poruszają się również inni rowerzyści. Nie warto utrudniać sobie życia. Jeżeli wszyscy rowerzyści będą stosować się do tej zasady to znacznie ułatwi im to wykonanie takich manewrów jak omijanie, wyprzedzanie czy wyprzedzanie.

UWAŻAJMY NA DZIECI ACHTEN WIR AUF DIE KINDER

Dzieci to szczególny rodzaj pieszych. Nigdy nie można mieć pewności, jak zachowają się w danej chwili. Mogą iść spokojnie, by w następnej chwili odskoczyć gwałtownie w bok bez ostrzeżenia. Dlatego zwracamy szczególną uwagę na dzieci, zwalniamy, mijając je.

Kinder sind besondere Art von Fußgängern. Man kann nie sicher sein, wie sie sich benehmen. Sie können ruhig gehen und gleich zur Seite springen, ohne jemanden zu warnen. Deswegen sollen wir besonders auf die Kinder achten, fahren wir an ihnen langsam vorbei.

UWAGA NA BRAMY, DRZWI, ZAKRĘTY ACHTUNG TORE, TÜREN, KURVEN

Pieszy, który wychodzi z kamienicy, ze sklepu, zza rogu, nie wie, że chodnikiem jedzie rowerzysta. Nie spodziewa się go również za ograniczającym widoczność murkiem. Po chodniku należy jechać powoli, obserwować okolicę, dostosować prędkość do ruchu pieszych.

Der Fußgänger, der aus dem Bürgerhaus, Geschäft, hinter der Ecke ausgeht, weiß nicht, dass ein Radfahrer auf dem Bürgersteig fährt. Er erwartet den Radfahrer auch nicht hinter einer Mauer, die die Sichtweise beschränkt. Auf dem Bürgersteig soll man langsam fahren, die Gegend beobachten und die Geschwindigkeit dem Fußgängerverkehr anpassen.

PRZEPROWADZAJ ROWER PRZEZ PASY FÜHREN WIR DAS FAHRRAD DURCH STRASSENÜBERGANG

Jeżeli chcesz skorzystać z przejścia dla pieszych, musisz zejść z roweru i bezpiecznie przeprowadzić go na drugą stronę. Po pierwsze, prowadząc rower, masz większą szansę zareagować (np. odskoczyć, gdyby auto wymusiło pierwszeństwo), po drugie, nie stwarzasz niebezpieczeństwa dla pieszych, którzy tłumnie przechodzą przez pasy.

Wenn du den Fußgängerübergang benutzen willst, muss du vom Fahrrad absteigen und es sicher auf die andere Straßenseite führen. Zuerst kannst du schneller reagieren, wenn du das

Fahrrad führst (z.B. zur Seite springen, wenn ein Auto die Vorfahrt zu nehmen versucht), dann gefährdest du die Fußgänger nicht, die zahlreich über die Straße gehen.

UŻYWAJ DZWONKA BENUTZE FAHRRADKLINGEL

Wenn du dich einer Kurve nährst, wo die Sichtweite durch eine Mauer oder ein Gebäude beschränkt ist, signalisiere deine Anwesenheit auf dem Bürgersteig mit der Klingel. Du gibst der Person hinter der Ecke Bescheid, dass sich ein Radfahrer nähert. Wenn sie ein solches Signal hört, versuche möglichst nahe dem rechten Bürgersteigrand zu fahren. Solche Regel soll man immer dann nutzen, wenn die Sichtweite beschränkt ist, auch auf der Fahrbahn und auf dem Radweg.

Jeżeli zbliżasz się do zakrętu, na którym widoczność ograniczona jest przez mur, budynek, zasygnalizuj swoją obecność na chodniku dzwonkiem. Dasz znać osobie za zakrętem, że zbliża się rowerzysta. Jeżeli usłyszysz taki sygnał, staraj się jechać jak najbliżej prawej krawędzi chodnika. Unikniesz w ten sposób kraksy. Z tej zasady warto korzystać wszędzie tam, gdzie widoczność jest ograniczona, również na jezdni i drodze dla rowerów.

ROWERZYSTA I ALKOHOL RADFAHRER UND ALKOHOL

Das Verkehrsrecht verbietet ein Fahrzeug zu fahren, darunter auch ein Fahrrad, wenn jemand Alkohol getrunken hat oder ein anderes Rauschgift genommen hat.

Prawo o ruchu drogowym zabrania kierowania pojazdem, w tym rowerem, osobie po użyciu alkoholu lub innego środka o podobnym działaniu.

UBEZPIECZENIE DLA ROWERZYSTY VERSICHERUNG FÜR RADFAHRER

In Polen muss der Radfahrer keine Haftpflichtversicherung besitzen. Wenn er einen Unfall verursacht, trägt er für herbeigeführte Schäden vom Art. 415 BGB. Art. 415 sagt, wenn jemand verschuldet einer anderen Person einen Schaden zufügt, ist er verpflichtet den Schaden zu beseitigen. Angesichts dessen, dass der Radverkehr immer größer wird, lohnt es sich, solche Versicherung zu besitzen. Sie ist nicht teuer, und dank der Versicherung müssen wir die Kosten aus eigenen Mitteln decken, z.B. Reparaturkosten von jemandes Fahrrad oder Auto. Solche Versicherung ist vor allem für solche Personen ratsam, die Fahrrad als Kommunikationsmittel betrachten – mit dem Fahrrad zur Schule oder Arbeit fahren, als Kurier arbeiten, mit dem Fahrrad auch im Winter fahren. Die Radfahrer haben einige Optionen zur Wahl: Versicherung im Privatleben (wird oft zusammen mit der Wohnungsverversicherung abgeschlossen), berufliche Versicherung (z.B. für Kurier) oder spezielle Versicherung für Radfahrer (z.B. sicherer Radfahrer).

W Polsce rowerzysta nie musi mieć ubezpieczenia OC. Jeżeli spowoduje wypadek, odpowiada za wyrządzoną szkodę z art. 415 kodeksu cywilnego. Art. 415 mówi, że jeżeli ktoś z własnej winy wyrządził drugiemu szkodę, jest obowiązany do jej naprawienia.

Ze względu na coraz popularniejszy ruch rowerowy warto wykupić takie ubezpieczenie. Nie jest ono drogie, a dzięki niemu nie będziemy musieli pokrywać z własnych środków np. kosztów naprawy czyjegoś roweru lub auta.

Ubezpieczenie rowerowe przyda się zwłaszcza tym osobom, które traktują rower jako środek transportu – dojeżdżają do pracy lub szkoły, pracują jako kurierzy rowerowi, jeżdżą rowerem również zimą.

Rowerzyści do wyboru mają kilka opcji: wykup ubezpieczenia w życiu prywatnym (występuje często z ubezpieczeniem mieszkaniowym), ubezpieczenie zawodowe (np. dla kurierów) lub specjalne ubezpieczenia dla rowerzystów (np. Bezpieczny rowerzysta).

PRZEPISY I PRAWO ROWEROWE W NIEMCZECH

Vorschriften und Fahrradrecht in Deutschland

Podróżując rowerem do Niemiec warto wcześniej zapoznać się z przepisami obejmującymi rowerzystów, aby nie spotkać się z niepożądaną karą.

Tutaj zanim wsiądziemy na rower warto wiedzieć, że teoretycznie prawo w Niemczech pozwala jechać po alkoholu. Z tym, że można mieć małą ilość substancji we krwi, ale gdybyśmy przy tej ilości spowodowali wypadek lub byli jego uczestnikiem, wówczas grożą nam mandaty oraz szersze konsekwencje karne.

Rower podobnie jak w Polsce powinien być przygotowany technicznie. Po pierwsze ważne jest odpowiednie oświetlenie. Kraje należące do UE, przepisy dotyczące bezpieczeństwa na drogach w większości ustalają na podstawie Konwencji Wiedeńskiej z 1968 roku. Niemcy posiadają najbardziej rozbudowane przepisy odnośnie oświetlenia rowerów. Reguluje je norma StVZO§67 [12] dotycząca oświetlenia rowerowego obowiązująca na terenie Niemiec. Rower musi być wyposażony w przednie oraz tylne lampy zasilane z prądnicy 6V/3W. Rowery wyścigowe poniżej 11 kg są zwolnione z tego obowiązku w przypadku, gdy używane w nich są lampy zasilane baterią. Wymagane jest użycie przedniego światła barwy białej. Urządzenie musi być zamontowane stabilnie i nie może być pokryte zabrudzeniami. Środek stożka światła lampy przedniej, padający na płaszczyznę wertykalną w odległości 5m od lampy musi znajdować się maksymalnie w połowie wysokości źródła światła. Przepisy wymagają używania lamp nie powodujących oślnienia innych użytkowników drogi (tj. lamp z tzw. odcięciem). Wyraża granica światła i cienia występuje na wertykalnej płaszczyźnie pomiarowej oddalonej o 10 m od urządzenia, powyżej 3,4° od punktu

Wenn wir mit dem Fahrrad in Deutschland reisen, sollen wir uns vorher mit den dort für Radfahrer geltenden Vorschriften bekannt machen, um unnötige Strafen zu vermeiden.

Wir sollen wissen, dass man hier theoretisch unter Alkoholeinfluss Rad fahren darf, aber wenn wir an einem Unfall teilnehmen oder ihn verursachen, drohen uns strengere Strafen und rechtliche Konsequenzen.

Das Fahrrad soll, ähnlich wie in Polen, technisch funktionsfähig sein. Sehr wichtig ist die Beleuchtung. Die EU-Länder legen ihre Vorschriften bezüglich der Sicherheit im Straßenverkehr, meistens anhand der Wiener Konvention aus dem Jahre 1968 fest. Die Deutschen besitzen die meist ausgebauten Vorschriften bezüglich der Beleuchtung von Fahrrädern. Sie werden von der Norm StVZO§67 [12] bezüglich der in Deutschland geltenden Fahrradbeleuchtung geregelt. Das Fahrrad muss vordere und hintere Beleuchtungslampen ausgestattet werden, die vom Generator 6V/3W eingespeist werden. Die Rennfahräder, die leichter als 11 kg sind, sind von der Pflicht befreit, wenn die bei diesen Fahrrädern genutzten Lampen mit einer Batterie eingespeist werden. Es ist erforderlich, das vordere weiße Licht zu benutzen. Die Anlage muss stabil befestigt werden und kann nicht verschmutzt sein. Die Mitte des Lichtkegels der vorderen Lampe, das auf die vertikale Fläche 5 m von der Lampe entfernt fällt, muss sich max. in der Mitte der Höhe der Lichtquelle befinden. Den Vorschriften gemäß muss eine solche Lampe genutzt werden, die andere Verkehrsteilnehmer nicht blenden (d.h. Lampen mit s.g. Abschluss). Die deutsche Grenze zwischen Licht und Schatten gibt es auf der vertikalen Messfläche 10 m

von der Anlage, höher als 3,4° vom Punkt mit größter Lichtstärke, die Lichtstärke beträgt max. 2 lx. Das hintere Licht muss in der Höhe von mindestens 250 mm über die Straßenfläche angebracht werden. In der Beleuchtung des Fahrrades sind folgende Lampen erforderlich:

- ein weißer Rückstrahler vorn,
- zwei gelbe oder weiße an den Speichen oder Rückstrahlerstreifen an der Reifenseiten,
- zwei gelbe an den Pedalen,
- ein roter Rückstrahler hinten, der nicht höher als 600 mm über die Straßenfläche angebracht wird.

Außerdem müssen alle an den Fahrzeugen benutzten Lampen in Deutschland ein Zeichen der Übereinstimmung mit den Normen besitzen, d.h. sie sollen die anderen Verkehrsteilnehmer nicht blenden. Man soll am besten immer mit eingeschaltetem Licht fahren. Das Fahrrad soll in Deutschland auch folgende Elemente besitzen: eine Klingel mit hellem Klang, zwei unabhängige Bremsen sowie zwei rutschfeste und gut befestigte Pedale mit Rückstrahler (je zwei, eins nach vorne und eins nach hinten gerichtet).

Die Vorschriften in Deutschland lassen es nicht zu, dass zwei Radfahrer nebeneinander fahren, man kann aber auf solche Weise nur dann fahren, wenn der Straßenverkehr dadurch nicht gestört wird. Es gilt ein Prinzip der rechten Seite auf dem Radweg, ausgenommen von Straßen, wo es unter dem Zeichen deutlich steht - „Radverkehr frei“. Außer dem Radweg dürfen wir links nur dort fahren, wo die Fußgänger dadurch nicht gefährdet werden. Man soll die Zonen, 30 Zonen, mit Geschwindigkeits-Begrenzung für Kraftfahrzeuge bis zu 30 km/h, beachten, zu solchen Fahrzeugen gehören auch Fahrräder.

- Wenn ein Kind mit dem Fahrrad befördert wird, soll das Fahrrad eine Absicherung besitzen, damit die Beine des Kindes in die Speiche nicht geraten.

o największym natężeniu oświetlenia, natężenie oświetlenia wynosi maksymalnie 2 lx. Tylne światło musi być umiejscowione nie niżej niż 250 mm nad powierzchnią drogi. W oświetleniu roweru wymagane są następujące światła:

- jedno odblaskowe barwy białej z przodu,
- dwa żółte lub białe umieszczone na szprychach lub paski odblaskowe na bokach opon,
- dwa żółte umieszczone na pedałach,
- jedno barwy czerwonej z tyłu roweru umieszczone nie wyżej niż 600 mm od powierzchni drogi.

Ponadto wszystkie lampy używane w pojazdach na terenie Niemiec muszą posiadać znak zgodności z normą, czyli nie mogą one powodować olśnienia innych uczestników ruchu drogowego. Najlepiej poruszać się ze stale włączonym światłem. Rower musi posiadać także w Niemczech: dzwonek o jasnym brzmieniu, dwa niezależne od siebie hamulce oraz dwa antypoślizgowe i mocno zamocowane pedały wyposażone w odbłaski (po dwa świecące do przodu i do tyłu).

Przepisy w Niemczech nie pozwalają rowerzystom jeździć jeden obok drugiego, ale można jechać w ten sposób wyłącznie wtedy, jeżeli nie zakłóca to ruchu drogowego. Obowiązuje zasada jazdy po prawej stronie drogi rowerowej za wyjątkiem dróg, gdzie wyraźnie pod znakiem jest napis „Radverkehr frei”. Poza drogą rowerową możemy jeździć po lewej stronie tylko tam, gdzie nie będzie to narażało pieszych na niebezpieczeństwo. Należy przestrzegać przepisów oznaczonych, jako 30 Zone, czyli stref z ograniczeniem prędkości pojazdów do 30 km/h, a do takich należy również rower.

- W sytuacji przewozu dziecka rower powinien posiadać zabezpieczenie przed dostaniem się nóżek pomiędzy szprychy.
- Na przejściach, gdzie nie ma specjalnych światel drogowych wyłącznie dla rowerów, należy uwzględnić zarówno

- światła dla rowerów jak i dla pieszych.
- Dodatkowo wcześniej warto zapoznać się ze znakami drogowymi ogólnymi oraz specjalnymi. W zależności od tego czy znak jest przekreślony oznacza to pozwolenie lub zakaz. Okrągły niebieski znak, podzielony na pół pionową kreską po jednej stronie z sylwetką kobiety z dzieckiem, a po drugiej symbolem roweru, oznacza oddzielne drogi dla pieszych i rowerzystów.
- Z kolei okrągły, niebieski znak podzielony poziomą kreską, na górze sylwetka kobiety z dzieckiem, na dole symbol roweru oznacza wspólną drogę dla pieszych i dla rowerzystów.

Wśród kar za niepoprawną jazdę rowerem znajdują się:

- nieodpowiedni przejazd przez przejście kolejowe,
- rozmowa przez telefon komórkowy bez słuchawek,
- jazda rowerzystów obok siebie,
- jazda bez trzymania kierownicy.

Dodatkowo oprócz mandatu można zarobić także punkty karne, które zostaną wpisane do rejestru i w przypadku ich przekroczenia spowodują odebranie prawa jazdy lub zakaz prowadzenia pojazdów.

Rowerzyści w Niemczech podlegają ubezpieczeniom komunikacyjnym lub OC. Odpowiedzialność finansowa jest oddzielona od winy, a odszkodowanie jest wypłacane z OC kierowcy bez względu na to, kto spowodował wypadek kierowca czy rowerzysta. Kierujący rowerem jednośladowym jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub z drogi dla rowerów i pieszych. Rowerzysta poruszając się po drodze dla rowerów i pieszych jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

- *Auf den Straßenübergängen, wo es keine spezielle Ampel für Fahrräder gibt, soll man das Licht sowohl für Fahrräder als auch für Fußgänger berücksichtigen.*
- *Man soll sich auch vorher mit allgemeinen und besonderen Verkehrszeichen bekannt machen. Abhängig davon, ob das Zeichen durchgestrichen ist, bedeutet das entweder Erlaubnis oder Verbot. Das rote runde Zeichen, das mit einem senkrechten Strich aufgeteilt ist, einerseits mit einer Frau und Kind, auf der anderen Seite das Fahrrad, bedeutet die Aufteilung des Wander- und Radweges.*
- *Das runde, blaue Zeichen mit einem waagrechten Strich, oben eine Frau mit Kind, unten das Fahrrad bedeutet einen gemeinsamen Weg für Fußgänger und Radfahrer.*

Falsches Radfahren, das bestraft wird, bedeutet z.B.:

- *falsche Fahrt am Bahnübergang,*
- *Gespräch am Telefon ohne Kopfhörer,*
- *die Radfahrer fahren nebeneinander,*
- *Radfahren, ohne die Hände auf dem Lenker zu halten.*

Außer der Geldstrafe kann man dafür auch Strafpunkte bekommen, die ins Register eingetragen werden, und wenn die max. Zahl der Strafpunkte überschritten wird, wird der Führerschein entzogen oder das Fahren von Fahrzeugen verboten. Die Radfahrer in Deutschland müssen Verkehrs- oder Haftpflichtversicherung besitzen. Die finanzielle Verantwortung ist getrennt von der Schuld, und der Schadensersatz wird im Rahmen der Haftpflichtversicherung des Fahrers ausbezahlt, ohne Rücksicht darauf, wer Schuld an dem Unfall trägt. Der Radfahrer ist verpflichtet, den Radweg oder Rad- und Wanderweg zu benutzen. Der Radfahrer muss auf dem Rad- und Wanderweg besondere Aufmerksamkeit behalten und den Vortritt den Fußgängern geben.

KONSERWACJA ROWERU

WARTUNG DES FAHRRADES

Viele Radfahrer sind der Meinung, dass es genügt, das Fahrrad mit dem Wasser und Schwamm zu waschen und das genügt. So meinen die meisten Amateure. Die Radfahrer wissen etwas mehr, dass man dafür sorgen muss. Manche lachen sogar, dass sauberes Fahrrad ein glückliches Fahrrad ist. Vielleicht ist das auch wahr, denn wenn das Fahrrad gepflegt ist, wird langsamer abgenutzt und dient uns länger. Wir vermeiden auch das unangenehme Quietschen. Der Vorteil ist es auch, wenn das Fahrrad sauber ist, können wir Scheller bemerken, dass etwas nicht in Ordnung ist. Eine rechtzeitig entdeckte Störung erlaubt es, sie schnell zu beseitigen.

Wie oft soll das Fahrrad gewaschen werden?

Es gibt keine eindeutige Regel, wie oft wir das Fahrrad waschen sollen. Es hängt davon ab, unter welchen Bedingungen und wie oft es benutzt wurde. Wir müssen also selbst bestimmen, wenn unser Fahrrad gewaschen werden soll. Es geht vor allem darum, dass alle bewegliche Elemente, insbesondere Kette, Gangschaltung, Supportspitzen oder Kästchen nicht verschmutzt werden. Wir sollen nach jeder Radwanderung die Sauberkeit dieser Elemente überprüfen. Nach jedem Wettbewerb muss man auf jeden Fall das ganze Fahrrad putzen, auch am Ende jeder Saison. Das Fahrrad soll auch dann geputzt werden, wenn wir es zum Service abgeben oder selbst kleine Reparaturen vornehmen wollen. Es ist auch sehr wichtig, dass das Fahrrad gleich nach der Verschmutzung mit dem Schlamm gewaschen wird, bis es trocken wird.

Womit soll man anfangen?

Wenn wir vorhaben, das Fahrrad gründlich zu putzen, sollen wir die Räder herausnehmen. Dann haben wir besseren Zugang zu jedem Winkel. Zuerst bereiten wir einen Schüssel mit Wasser, einen Schwamm, eine Bürste zum Fahrrad putzen und ein Putzmittel. Es wäre auch gut, wenn wir das Fahrrad aufhängen könnten. Wir können auch die Kette demontieren. Zuerst machen wir das ganze Fahrrad und die Räder nass. Wenn alles nass ist – wird es besser den Schmutz zu entfernen. Es ist auch gut, einen Gartenschlauch zu benutzen. Wir sollen das Fahrrad mit nicht zu hohem Wasserdruck nass machen, denn das beeinflusst negativ die Beständigkeit mancher Elemente. Dann benutzen wir die Bürsten, am besten wäre es, wenn sie aus langem, weichen Haargarn gemacht wird. Als Putzmittel eignet sich sehr gut ein Shampoo zum Fahrrad putzen, wenn wir es aber gerade nicht haben dann können wir ein Spül- oder ein Waschmittel gebrauchen. Dann besprühen wir mit dem Fettlösemittel das Kästchen und die Supportspitzen. Wir warten einen Augenblick, bis das Mittel den Schmutz oder Schmierstoff löst und erst dann waschen wir das ganze ab. In eine Plastikflasche legen wir die Kette ein. Die Flasche füllen wir mit Fettlösemittel und schrauben die Flasche zu. Dann schütteln wir die Flasche einige Minuten. Zuletzt nehmen wir die Kette heraus, spülen und trocknen sie ab.

Wie kann man das Fahrrad während der Radwanderung reparieren?

Man soll immer dran denken, dass das Fahrrad jederzeit kaputt gehen kann. Immer müssen wir einen Schlüssel mit dabei haben, es reicht manchmal nur die lockeren Schrauben zudrehen. Es ist auch gut, einen Luftreifen zum Wechsel, entsprechende Fahrradpumpe, kleine Ventile für Luftreifen, einen kleinen Schraubenzieher, kleine Flecken, Klebstoff, kleinkörniges Schleifpapier, Kettenzange mitzubringen.

Wielu posiadaczy rowerów uważa, że wystarczy umyć rower polewając go wodą z użyciem kawałka szmatki i po wszystkim. Tak postępuje większość amatorów. Osoby jeżdżące na rowerze nieco więcej wiedzą, że o sprzęt trzeba należyście dbać.

Niektórzy śmieją się, że czysty rower – to szczęśliwy rower. Może i jest w tym trochę prawdy, bo jeśli będzie zadbane, to z pewnością wolniej się zużyje i będzie nam dłużej służył. Unikniemy też charakterystycznego nieprzyjemnego skrzypienia. Plusem jest też to, że jeśli rower nie jest zabrudzony, to szybciej dojrzymy na nim, że dzieje się cokolwiek złego. Wcześniej wykryta awaria pozwala na szybką naprawę naszego sprzętu.

Jak często powinniśmy myć rower?

Nie ma jednej określonej zasady z jaką częstotliwością powinniśmy myć nasz rower. Zależy to od tego jak często i w jakich warunkach był on użytkowany. Musimy więc sami określić kiedy nasz sprzęt wymaga czyszczenia. Chodzi przede wszystkim o to, by nie były brudne części ruchome, głównie łańcuch, przerzutki, koronki suportu czy kasety. Powinniśmy sprawdzać czystość tych elementów po każdej przejażdżce rowerem. Po każdym zawodach trzeba obowiązkowo zrobić całkowite czyszczenie sprzętu. Tak samo na koniec sezonu. Wyczyścić rower powinniśmy też wtedy, gdy chcemy go oddać do serwisu bądź sami mamy zamiar dokonać jakichś drobnych napraw czy smarować. Bardzo ważne jest także to, by po ubrudzeniu błotem roweru wyczyścić go jeszcze zanim ono zdąży na nim zaschnąć.

Czyszczenie – od czego zacząć?

Jeśli chcemy naprawdę dokładnie umyć rower, to powinniśmy wypiąć koła. Wtedy będzie nam dużo łatwiej dotrzeć do różnego rodzaju zakamarków. Na wstępie przygotowujemy też miskę z wodą, gąbkę, szmatkę, szczotki do mycia rowerów oraz środek czyszczący. Dobrze jest też, jeśli mamy możliwość powieszenia roweru. Możemy też zdjąć łańcuch.

Na początku moczymy cały rower oraz koła. Kiedy wszystko namoknie – będzie łatwiej usunąć brud. Dobrze sprawdza się też użycie szlauchu i oblanie sprzętu wodą pod niewielkim ciśnieniem. Raczej nie róbmy tego pod wysokim ciśnieniem, gdyż negatywnie wpływa to na trwałość niektórych elementów roweru. Następnie w ruch idą szczotki, najlepiej, by były zrobione z długiego i miękkiego włosia. Dobrze sprawdzają się też tradycyjne zmiotki. Jako środka do czyszczenia możemy użyć szamponu do mycia rowerów lub jeśli akurat go nie mamy, to dobrze sprawdzi się też płyn do mycia naczyń, albo płyn do prania.

Następnie odtłuszczaczem spryskujemy kasety oraz koronki suportu. Oczekujemy chwilę, aż specyfik rozpuści brud czy smar i dopiero wtedy wszystko spłukujemy.

Do plastikowej butelki typu PET wkładamy łańcuch. Zalewamy łańcuch odtłuszczaczem i zakręcamy butelkę. Później przez kilka minut trzeba trząść butelką. Wyjmujemy łańcuch, płuczemy i osuszamy.

Jak naprawić rower w czasie wycieczki

Trzeba pamiętać iż rower nie jest niezniszczalny i po drodze może się uszkodzić. Zawsze dobrze jest się zaopatrzyć w zestaw kluczy, czasem wystarczy dokręcić poluzowane śruby. Dobrze jest posiadać przy sobie też dętkę do wymiany, odpowiednią pompkę, zaworki do dętki, niewielki śrubokręt, łatki, klej, drobny papier ścierny i rozkwasz łańcucha.

